

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Maj 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

jobcentrenes effektivitet

Opfølgning i sagen om jobcentrenes effektivitet (beretning nr. 5/2018)

3. maj 2021

RN 306/21

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om jobcentrenes effektivitet, som blev indledt med en beretning i 2018. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 11. februar 2019.

Konklusion

Beskæftigelsesministeriet har siden 2018 arbejdet med at inddrage viden om udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesindsatsen, dels ved at justere eksisterende og udarbejde nye nøgletal med udgiftsdata, dels ved at gennemføre samfundsøkonomiske analyser, der bidrager med viden om de samfundsøkonomiske besparelser forbundet med udvalgte beskæftigelsesindsatser.

Beskæftigelsesministeriet har samtidig igangsat analyser og benchmarking for at styrke grundlaget for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, som opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter.

Rigsrevisionen finder Beskæftigelsesministeriets initiativer tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Beskæftigelsesministeriet har i samarbejde med Indenrigs- og Boligministeriet besluttet at tilpasse eksisterende nøgletal på beskæftigelsesområdet og at oprette nye nøgletal, der skal gøre udgiftsdata på beskæftigelsesområdet mere tilgængelige. Begge ministerier er bl.a. enige om at oprette en ny selvstændig kategori til beskæftigelsesområdet og forbedre muligheden for at følge udgifterne til konkrete beskæftigelsesindsatser, fx udgifterne til resurseforløb og jobafklaringsforløb. Beskæftigelsesministeriet har i forlængelse heraf udarbejdet konkrete forslag til, hvordan dette kan udmøntes på Indenrigs- og Boligministeriets hjemmeside (noegletal.dk). Herudover har Beskæftigelsesministeriet efter beretningens afgivelse gennemført 2 samfundsøkonomiske analyser, der belyser omkostningseffektiviteten forbundet med udvalgte beskæftigelsesindsatser til ledige.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- Beskæftigelsesministeriet har i forbindelse med drøftelserne om aftale om kommunernes økonomi for 2020 igangsat en fælles analyse i samarbejde med Finansministeriet og KL, der skal belyse baggrunden for variationen i kommunernes evne til at få offentligt forsørgede i beskæftigelse set i sammenhæng med de enkelte kommuners udgifts- og resurseforbrug i beskæftigelsesindsatsen. Analysen skal bl.a. bidrage med viden om jobcentrenes udgifter til beskæftigelsesindsatsen, så det er muligt at identificere, hvilke jobcentre der leverer gode resultater i forhold til jobcenterets rammevilkår og udgifter.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i november 2018 en beretning om jobcentrenes effektivitet. Beretningen handlede om jobcentrenes evne til at få ledige i job og uddannelse i forhold til de udgifter, som jobcentret afholder. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om jobcentrene er effektive, og om Beskæftigelsesministeriet har fokus på jobcentrenes effektivitet, når ministeriet følger op på beskæftigelsesindsatsen.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, gjorde de opmærksom på, at Rigsrevisionens undersøgelse af jobcentrenes effektivitet tilvejebragte ny viden om, at jobcentrene kan få flere ledige i beskæftigelse – uden at øge de statslige og kommunale udgifter. For at realisere effektiviseringspotentialet fandt Statsrevisorerne det hensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet fik skabt et grundlag for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, der opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Beskæftigelsesministeriets arbejde med at inddrage viden om udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesindsatsen.	Behandles i dette notat.
2. Beskæftigelsesministeriets initiativer for at styrke grundlaget for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, som opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på ovenstående punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Beskæftigelsesministeriets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Beskæftigelsesministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningsskemaer. Gennemgangen er baseret på dokumentation og redegørelser fra Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministeriets arbejde med at inddrage viden om udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesindsatsen

7. Det fremgik af beretningen, at Rigsrevisionen finder det hensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet fremadrettet har fokus på at inddrage udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesområdet.

8. Beskæftigelsesministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren ville undersøge mulighederne for at oprette nye opgørelser af nøgletal om kommunernes udgifter til beskæftigelsesindsatsen på baggrund af den eksisterende registreringsramme. Initiativerne skulle ifølge ministeren styrke ministeriets indsigt i data og viden om kommunernes beskæftigelsesudgifter, idet opgørelserne ville skabe et bedre grundlag for nærmere at undersøge jobcentrenes udgifter.

9. Beskæftigelsesministeriet har sammen med Indenrigs- og Boligministeriet besluttet at tilpasse eksisterende og tilføje nye nøgletal på beskæftigelsesområdet. Ministerierne arbejder på at udmønte de konkrete afgrænsninger i den kommunale kontoplan, herunder på at oprette en ny selvstændig kategori til beskæftigelsesområdet samt en mulighed for valg af brutto-/nettoudgifter. Ministerierne vil oprette nye nøgletal vedrørende:

- resurseforløb og jobafklaringsforløb
- medfinansiering af dagpenge og befordringsgodtgørelse
- seniorpension.

10. Samtidig har Beskæftigelsesministeriet sammen med KL gennemført initiativer til at forenkle den kommunale kontoplan med henblik på, at det fremadrettet skal være lettere for kommunerne at registrere udgifter og at få et overblik over deres udgifter til beskæftigelsesindsatsen.

Inddragelse af udgiftsoplysninger i analyser

11. Beskæftigelsesministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Beskæftigelsesministeriet fremadrettet i relevante analyser ville inddrage udgiftsoplysninger i analyser af kommunernes beskæftigelsesindsats.

12. Vores opfølgning viser, at Beskæftigelsesministeriet har gennemført 2 samfundsøkonomiske analyser i forbindelse med Projekt Inklusion, der belyser omkostningseffektiviteten forbundet med 2 udvalgte beskæftigelsesindsatser – IPS/IPSE- og IPS-MA-indsatserne. Resultaterne af analyserne er beskrevet i boks 1.

IPS står for individuelt planlagt job med støtte.

IPSE er IPS suppleret med træning i sociale og kognitive færdigheder.

Begge indsatser er målrettet personer med en alvorlig sindslidelse defineret som psykose-lidelser, bipolar sindslidelse og tilbagevendende depression.

IPS-MA er en modereret udgave af IPS målrettet mennesker med nyligt diagnosticeret angst, depression eller bipolar lidelse.

Boks 1**Resultater af de sundhedsøkonomiske analyser**

De sundhedsøkonomiske analyser af Projekt Inklusion viser, at IPS og IPSE opnåede en statistisk signifikant samfundsøkonomisk besparelse på knap 72.000 kr. og 55.000 kr. pr. person sammenlignet med normalindsatsen over en periode på 18 måneder. Besparelsen opnås især ved færre udgifter til indsatser i jobcentret, sociale indsatser og mindre brug af det psykiatriske sundhedsvæsen (indlæggelser, ambulante besøg og skadestuebesøg). Besparelsen forstærkes ifølge analysen af en højere produktivitetsevinst som følge af, at deltagerne i IPS også kommer mere i arbejde.

Det fremgår af analysen af IPS-MA-indsatsen, at der i forbindelse med projektet ikke er fundet tilsvarende signifikante resultater for denne indsats/målgruppe.

Kilde: Sundhedsøkonomisk analyse af interventionerne i Inklusions projektet -IPS/IPSE og IPS-MA-indsatserne (2021).

13. Beskæftigelsesministeriet er endvidere i gang med en 3. analyse, der på samme måde skal belyse omkostningseffektiviteten ved en integreret behandlings- og beskæftigelsesindsats til sygemeldte. Analysen forventes færdig i 4. kvartal 2021.

14. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Beskæftigelsesministeriet som opfølgning på Rigsrevisionens beretning har arbejdet videre med at inddrage viden om udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesindsatsen, dels ved at justere eksisterende og udarbejde nye nøgletal med udgiftsdata, dels ved at gennemføre samfundsøkonomiske analyser, der bidrager med viden om de samfundsøkonomiske besparelser forbundet med udvalgte beskæftigelsesindsatser.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Beskæftigelsesministeriets initiativer for at styrke grundlaget for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, som opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter

15. Statsrevisorerne bemærkede, at de fandt det hensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet fik skabt et grundlag for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, der opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter.

16. Det fremgik også af beretningen, at Beskæftigelsesministeriet med fordel kunne arbejde videre med undersøgelsens resultater med henblik på at afdække årsagerne til forskellene mellem jobcentrene og for at lære af de jobcentre, der opnår bedre resultater med de samme udgifter.

17. Beskæftigelsesministeren oplyste i sin redegørelse, at det var vigtigt, at kommunerne blev inddraget i drøftelser om, hvordan der skulle ske opfølgning på analyseresultater om jobcentrenes beskæftigelsesindsats. Ministeren ville derfor lægge op til, at det i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2020 blev drøftet, hvordan Beskæftigelsesministeriet bedst muligt kunne samarbejde med kommunerne om bl.a. at følge op på Rigsrevisionens beretning.

18. Vores opfølgning viser, at Beskæftigelsesministeriet i forlængelse af drøftelserne om aftalen om kommunernes økonomi 2020 har igangsat en fælles analyse i samarbejde med Finansministeriet og KL. Analysen har fokus på baggrunden for variationen i kommunernes evne til at få offentligt forsørgede i beskæftigelse, bl.a. set i sammenhæng med de enkelte kommuners udgifts- og resurseforbrug.

Analysen tager udgangspunkt i spørgsmålet om, hvorfor nogle kommuner får bedre resultater og får mere ud af resurserne end andre, og hvad kommunerne kan lære af hinanden i forhold til at levere en effektiv beskæftigelsesindsats. Herudover tager analysen afsæt i Beskæftigelsesministeriets benchmarking af kommunernes rammevilkår og Rigsrevisionens undersøgelse af jobcentrenes effektivitet. Analysen skal bidrage med viden om jobcentrenes udgifter til beskæftigelsesindsatsen, så det er muligt at identificere, hvilke jobcentre der leverer gode resultater i forhold til jobcenterets rammevilkår og udgifter. Analysen skal give konkrete anbefalinger til, hvordan kommunerne kan forbedre beskæftigelsesindsatsen. Analysen skal samtidig supplere den benchmarkingmodel, som ministeriet indførte i 2018, hvor kommunerne rangeres på baggrund af resultat- og indsatsmål, og på sigt bidrage til tværkommunal bench-learning. Analysen gennemføres af VIVE og forventes ifølge ministeriet afsluttet primo 2022. Analysen er beskrevet i boks 2.

Boks 2

Analyse af jobcentrenes beskæftigelsesindsats

I den første fase indsamles og analyseres viden om jobcentrenes beskæftigelsesindsats og udgifterne hertil, fx i forhold til målgruppesammensætning. Formålet med denne fase er at oparbejde et vidensgrundlag om jobcentrenes resultater, udgifter og effektivitet, der kan bidrage til forståelse af jobcentrenes udvikling, herunder udvikling i målgruppesammensætning og driftsudgifter, samt til udvælgelse af case-kommuner.

I den anden fase udvælges og studeres udvalgte case-kommuner på baggrund af kortlægningen fra analysens første fase. Det kan ifølge projektbeskrivelsen fx være kommuner, der leverer en effektiv beskæftigelsesindsats over for en bestemt målgruppe, eller der har haft en markant positiv udvikling i løbet af undersøgelsesperioden. Formålet med case-studierne er at få viden om årsager til forskelle mellem jobcentrenes effektivitet og komme med konkrete anbefalinger til, hvordan kommunerne kan forbedre beskæftigelsesindsatsen.

Nye redskaber til opfølgning

19. Endelig oplyser Beskæftigelsesministeriet, at ministeriet som led i udmøntningen af den politiske aftale om forenkling af beskæftigelsesindsatsen pr. 1. januar 2020 har skærpet opfølgningen på kommunernes indsats, så der i højere grad skrives ind over for de kommuner, der ikke lever op til deres ansvar i beskæftigelsesindsatsen. I den forbindelse har ministeriet etableret 3 regionale taskforces, som skal bistå kommunerne med at tilrettelægge og prioritere beskæftigelsesindsatsen i situationer, hvor kommunen ikke har tilfredsstillende resultater. Ministeriet har til brug for taskforcens arbejde udviklet en række redskaber, der bl.a. kan bruges til at sammenholde kommunernes resultater (via benchmarking) med enhedsomkostninger for kommunernes driftsudgifter til beskæftigelsesindsatsen.

Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at tidspunktet for, hvornår kommunerne første gang kan blive omfattet af skærpet tilsyn vil blive udskudt til april 2022 på grund af COVID-19. Ministeriet vil fortsat monitorere indsatsen og løbende offentliggøre målinger af kommunernes beskæftigelsesindsats på jobindsats.dk og følge op over for kommuner med en utilstrækkelig indsats.

20. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Beskæftigelsesministeriet bl.a. med afsæt i Rigsrevisionens beretningen og i samarbejde med Finansministeriet og KL har igangsat en analyse af årsagerne til, at nogle kommuner opnår bedre resultater ud fra de samme resurser. Rigsrevisionen finder det samtidig tilfredsstillende, at ministeriet har udviklet redskaber, der kan anvendes til at inddrage viden om kommunernes driftsudgifter i sit opfølgingsarbejde med at forbedre kommunernes beskæftigelsesindsats. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm